

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
MEDIACIJA LL.M
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: Dr. Paulius Čerka

Grupės nariai: Edita Ivanauskienė
Romalda Baranauskienė

Ugnė Jakubauskaitė (studentų atstovas)

Vertinimo koordinatorius: Ona Charževskytė

Vilnius
2019

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Mediacija LL.M
Studijų krypčių grupė	Teisė
Studijų kryptis	Teisė
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji (magistrantūros) studijų pakopa
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (1 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	60
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Teisės magistro laipsnis (tarptautinis kvalifikacinio laipsnio (lot. Legum Magister) pavadinimas LL.M)

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai.....	5
2.2. Programos sandara.....	7
2.3. Personalas	11
2.4. Materialieji ištekliai.....	12
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	13
2.6. Programos vadyba	15
III. REKOMENDACIJOS	16
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	19

I. IŽANGA

Mykolo Romerio universiteto (toliau – MRU, universitetas) ketinamos vykdyti studijų programos *Mediacija LL.M* (toliau – Programa) išorinį veiklos vertinimą atliko ekspertų grupė:

1. Doc. Dr. Paulius Čerka, ekspertų grupės vadovas.
2. Romalda Baranauskienė.
3. Edita Ivanauskienė
4. Ugnė Jakubauskaitė – studentų atstovė.

Vizitas į aukštąją mokyklą vyko 2019 m. birželio 14 d. Programos vertinimą organizavo Studijų kokybės vertinimo centras (toliau - SKVC).

Vertinant Programą buvo remiamasi MRU pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu, jo priedai ir 2019 m. birželio 14 d. vykusio ekspertų vizito į MRU rezultatais. Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo ketinamos vykdyti studijų programos aprašo ir jo priedų nagrinėjimo. Programą vertinant vadovautasi Mokslo ir studijų įstatymu ir kitais normatyviniais teisės aktais - Teisės studijų krypties aprašu (patvirtintu LR švietimo ir mokslo ministro 2015 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V- 831), Bendraisiais studijų vykdymo reikalavimais (patvirtinti LR švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168), Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašu (2010 m. birželio 3 d. Nr. V-826 LR Švietimo ir Mokslo ministro įsakymas), SKVC direktoriaus 2013 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-23 patvirtinta *Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodika* (toliau – **Metodika**), kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais. Grupei paprašius, buvo pateikta ir papildoma vertinimui reikalinga informacija.

Lankydamasi MRU ekspertų grupė susitiko su universiteto administracijos atstovais, Programos aprašo rengimo grupe, numatomais Programos dėstytojais bei socialinių partnerių, kurie suinteresuoti pagal Programą numatomais rengti specialistais, atstovais. Ekspertų grupė susipažino su biblioteka, auditorijomis ir kita materialiąja baze. Socialiniai partneriai teigiamai atsiliepia apie bendradarbiavimą su MRU, numatomą vykdyti *Mediacija LL.M* programą bei pažymi numatomų ruošti specialistų poreikį. Vizito MRU pabaigoje ekspertų grupės vadovas universiteto darbuotojams ir socialinių partnerių atstovams žodžiu pristatė bendruosius pastebėjimus apie Programą .

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Vykstantys globalizacijos procesai lemia įvairių ginčų su tarptautiniu elementu skaičiaus didėjimą bei jų svarbą. Tokių ginčų subjektai pageidauja operatyvaus ir su konkrečios valstybės nacionalinių teismų kompetencija nesusieto ginčo sprendimo, kuris sukeltų jiems teisiškai reikšmingas ir visuotinai pripažįstamas pasekmes. Todėl atsiranda didelis specialistų, išmanančių mediacijos su tarptautiniu elementu teisinį reglamentavimą ir gebančių taikyti šį ginčų sprendimo būdą praktikoje, poreikis. Mediacijos su tarptautiniu elementu ypatumai, teisinis reguliavimas ir praktika LL.M. studijų metu sudarys svarbią studijų tinklelio dalį bei leis studijuojantiems susipažinti su šia vis didesnę svarbą šiuolaikiniame pasaulyje įgyjančia mediacijos sritimi.

Atkreiptinas dėmesys, kad mediacija yra sparčiai vystoma ne tik tarptautiniu, bet ir nacionaliniais lygmenimis. Įgyvendinant ES Mediacijos direktyvos (2008) nurodymą valstybėms narėms teikti visokeriopą pagalbą plėtojant mediacijos taikymą nacionalinėse teisės sistemose, daugelyje Europos valstybių yra imtasi reikiamų priemonių. Pavyzdžiui, Lietuvoje nuo 2020 m. įvedama privaloma mediacija šeimos ginčiuose, o vėliau numatoma dar labiau plėsti sričių ratą. Sparti mediacijos plėtra vykdoma ir kaimyninėse mūsų regiono valstybėse, todėl plačiam mediacijos taikymui, žinoma, kiekvienoje valstybėje yra reikalingi profesionalūs mediatoriai, pasirengę ir motyvuoti dirbti su šalimis siekiant taikaus ginčo išsprendimo. Šios prielaidos yra nurodytos programoje ir ekspertai jas laiko pagrįstomis.

Studijų programa orientuota į specialistus - praktikus, kuriems aktualus teisinių žinių mediacijos teisės srityje įgijimas ir gilinimas, padėsiantis tinkamai vykdyti savo profesines pareigas bei siekti gilinti derybų ir tarpininkavimo įgūdžius.

Ekspertai pritaria universiteto teiginiams, kad šiuo metu Lietuvos aukštosiose mokyklose nėra siūloma analogiško turinio studijų programos, nors tokios programos poreikis ypač didelis visos Europos valstybinio ir privataus sektoriaus įstaigoms ir organizacijoms, teikiančioms mediacijos, konsultavimo ir atstovavimo paslaugas subjektams, taip pat ir subjektams, turintiems ginčų su tarptautiniu elementu. Faktiškai specialistų kvalifikacijos kėlimo paslaugos teikiamos daugiausia nevyriausybinių organizacijų, todėl universitetinės studijos turi turėti paklausą. Universitetas nurodė, kad vertinama programa išsiskiria tuo, kad yra orientuota ne į nacionalinių ginčų sprendimą mediacijos būdu Lietuvoje, bet į ginčų su tarptautiniu elementu sprendimą; Programą yra numatyta dėstyti tik anglų kalba, ji yra trumpesnės trukmės (1 m.) bei nereikalauja magistro baigiamojo darbo rengimo, t.y. yra labiau orientuota į praktinių įgūdžių formavimą.

Pabendravus su socialiniais partneriais, darytina išvada, kad Programa turėtų būti paklausī ne tik nacionaliniu lygmeniu. Ši programa gali būti naudinga tik tuo atveju, jei pilnai atspindės

socialinių partnerių lūkesčius ir studentams teiks tokias žinias ir įgūdžius, kurie bus reikalingi praktikuojant mediaciją. Studijų metu įgytos žinios turėtų suteikti Programos absolventams galimybę tapti specialistais, turinčiais specializuotų tarpdisciplininių mediacijos žinių ir gebančiais jas sėkmingai taikyti praktikoje, sprendžiant įvairius klausimus, ypač tuos, kurie kyla tarptautiniuose ginčiuose. Kaip pateikta ketinamos vykdyti programos apraše, ši studijų programa orientuota į specialistus - praktikus, kuriems aktualus teisinių žinių mediacijos srityje įgijimas ir gilinimas, padėsiantis tinkamai vykdyti savo profesines pareigas.

Programos tikslas ir numatomi studijų rezultatai yra apibrėžti ir aiškūs, dera su aukštosios mokyklos misija ir veiklos tikslais. Šie tikslai neprieštaruoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. V-826 patvirtinto „Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo“ 4 punkte nurodytai pagrindinei magistrantūros studijų programos paskirčiai – „*Studijų programos skiriamos pasirengti savarankiškam mokslo (meno) darbui arba kitam darbui, kurį atlikti reikia mokslo žinių ir analitinių gebėjimų.*“

Ekspertai pritaria studijų programos apraše nurodytam teiginiui, kad programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį, programos pavadinimas, numatomi studijų rezultatai, programos turinys ir suteikiama kvalifikacija dera tarpusavyje.

Pritartina universiteto nuomonei, kad į *Mediacijos LL.M.* studijų programą galėtų stoti užsienio ir Lietuvos studentai, kurie ketina ateityje tapti ginčų sprendimo specialistais, ginčo šalių atstovais, derybininkais, mediatoriais ar taikintojais. Tikėtina, kad didelė dalis LL.M. laipsnį įgijusių asmenų pasirinks mediatoriaus profesinę veiklą ir individualiai ar kartu su kolegomis steigs mediacijos centrus pagal pasirinktą specializaciją, todėl Programa turėtų būti aktuali, ypač atsižvelgiant į nuo 2020 m. įvedamą privalomą mediaciją šeimos ginčiuose ir perspektyvoje privalomą mediaciją kolektyviniuose bei individualiuose darbo ginčiuose.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės

1. Specializuotų mediacijos magistrantūros studijų šiuo metu nesiūlo kiti Lietuvos universitetai.

Srities stiprybe laikytinas Programos tarpdiscipliniškumas, tarptautiškumas. Studijos susideda iš dviejų semestrų, kuriuose dalykai pritaikyti šiai studijų programai, orientuoti į gilnamojo lygmens žinių suteikimą teisės srityje ES ir tarptautiniu mastu, kas laikytina šios programos

stiprybe. Tai atitinka magistrantūros studijoms taikomus bendruosius reikalavimus (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. V-831).

2. Programos tikslai dera su įvardytais studijų rezultatais ir atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį.

3. Programa yra orientuota į praktikus ir jų praktinių įgūdžių, būtinų kasdieniame darbe, ugdymą.

4. Programa bus vykdoma anglų kalba, orientuota į ginčų su tarptautiniu elementu sprendimą mediacijos būdu, skirta pirmiausia pritraukti užsienio studentus bei kvalifikaciją kelti pageidaujancierius praktikus.

Programos silpnybių nebuvo nustatyta.

2.2. Programos sandara

Programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus. Kaip pateikta Programos apraše, Bendra studijų programos apimtis – 60 kreditų. Visi Programoje numatyti dalykai yra pagrindinės studijų krypties bei yra gilinamojo pobūdžio. Kiekvienu atskiru programos kursu suteikiamos žinios atitinkamoje mediacijos srityje. Numatyti dėstyti pagrindiniai dalykai: *Alternatyvus ginčų sprendimas, Mediacijos teorija ir praktika, Atkuriamasis teisingumas, Tarptautinių ginčų sprendimo ypatumai, Mediacijos taikymo skirtinguose ginčiuose ypatumai, Derybos teisiniuose ginčiuose*. Programa turėtų suteikti galimybę išmanyti specifinę mediacijos sritį, tačiau siūlytume Programos sandarą papildyti, įvedant įvadą į žaidimų teoriją arba bent jau skirti šiai temai porą paskaitų bei skirti didesnę dėmesį kultūrologiniams dalykams, neapsiribojant tik keliomis paskaitomis, skirtomis skirtingo kultūrinio mentaliteto pažinimui, atsižvelgiant į tai, kad Programa skirta mediacijai ginčų su tarptautiniu elementu. Ekspertų nuomone, dalykai atitinka studijų rūšį ir pakopą, o programos turinys atitinka naujausius mokslo ir technologijų pasiekimus, išskyrus keletą klausimų, kurie aptariame rekomendacijose. Taigi, programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus.

Dalykų (modulių) turinys ir metodai leidžia siekti numatomus studijų rezultatus. Programa plati, bet gana mažai kontaktinių valandų. Numatytos įvairios mokymo ir mokymosi veiklos: studentų diskutavimo žinioms įgyti, studentų savarankiškų problemų sprendimų gebėjimui ugdymui (mokymo veikla pagrįsta problemų sprendimu praktinių užsiėmimų ir savarankiško darbo metu), studentų kritiniam mąstymui ugdyti (pagrindžiama studentų išvalgomis) bei refleksijai. Yra akcentuojamas dėstytojo ir studento grįžtamojo ryšio palaikymas, žodiniai

pranešimai, klausimai – atsakymai, situacijų sprendimo užduotys, įvairių tipų referatai, jų pristatymas, grupės diskusija, kūrybinės užduotys. Esant gana mažam kontaktinių valandų skaičiui, abejotina ar įmanoma efektyviai pasiekti numatytus studijų rezultatus. Daug laiko skiriama savarankiškam darbui, bet nenurodyta, kaip bus vykdoma savarankiško darbo kontrolė, kaip įvertinama savarankiškų užduočių atlikimo kokybė, užtikrinamas kontaktas su dėstytoju.

Viena iš Programos silpnybių, kad studentai neturės galimybės pasirinkti dalykų iš atitinkančių jų poreikius alternatyvų toje pačioje ar kitoje kryptyje, kas laikytina universitetinio išsilavinimo suvaržymu. Vizito MRU metu buvo paaiškinta, jog iš kitų programų praktikos pasirenkamuose dalykuose dalyvauja nedaug studentų, todėl dėl mažo studentų skaičiaus numatyti pasirenkami dalykai būtų neefektyvu žmogiškųjų išteklių prasme. Dėl šios priežasties šioje programoje buvo atsisakyta pasirenkamų dalykų, ką iš dalies galima pateisinti.

Gana mažas kontaktinių valandų skaičius, daug laiko skiriama savarankiškam darbui, bet nenurodyta, kaip bus vykdoma savarankiško darbo kontrolė, įvertinama savarankiškų užduočių atlikimo kokybė, užtikrinamas kontaktas su dėstytoju. Programoje labai mažas kiekis seminarų ir jie gali būti nuotoliniai, t.y. įvertinant, kad Programa yra profesinė magistro programa, praktinei sudedamajai turėtų būti skiriamas prioritetas dėmesys. Šiuo atveju programoje turėtų būti nurodytos kokybės užtikrinimo ir kontrolės sistemos.

Programoje didelis dėmesys asmeninių ir šeimos ginčų mediavimui, bet nepakankamas verslo ginčų specifikai atskleisti, todėl reiktų pildyti paskaitas, papildant verslo ginčų sprendimo specifika.

Programoje neatskirta, kokiems tarptautiniam ginčams skirta programa, t.y. netiesiogiai matyti, kad orientuojamasi į privatus ginčus su tarptautiniu elementu, todėl reiktų naudoti pastarąjį terminą, kad nebūtų klaidinimo dėl tarptautinio pobūdžio ginčų.

Vizito metu Programos rengėjai nurodė, kad mediacijos simuliacijoms bus naudojamas Mediation platform instrumentas, tačiau Programos apraše tokio įrankio naudojimas nebuvo pažymėtas. Kadangi Programa orientuota į praktinių įgūdžių gilinimą, todėl mediacijos simuliacijos yra nepakeičiama ir būtina tokio mokymo dalis, todėl būtina įtraukti į dalykų ar Programos aprašą minėto instrumento naudojimą, jį konkretizuojant.

Kadangi Programa skirta gilinti praktinius įgūdžius medijuojant ginčus su tarptautiniu elementu, manome, kad yra nepakankamas dėmesys kultūrologijai, nes skirtingų mentalitetų ir požiūrių pažinimui yra skiriamos pora paskaitų, kas vertintina kaip nepakankamas dėmesys kultūros pažinimui. Kultūrologijos pažinimo problematikai, mūsų nuomone, skiriamas dėmesys tik dalyke „Derybos teisiniuose ginčiuose“, paskaitos temoje „Derybų teisiniuose ginčiuose etika. Kultūros ir lyties klausimai derybose“ bei dalyke „Ginčo šalių įvertinimas ir charakteristika mediacijoje paskaitoje „Kultūriniai skirtumai derybose ir mediacijoje“. Todėl šios temos

paliatimas dviejose paskaitose yra per menkas atsakas, atsižvelgiant į Programos tikslą atliepti poreikį parengti specialistus ginčams su tarptautiniu elementu, todėl siūlome arba padidinti kultūrologijos pažinimui skirtų paskaitų skaičių, arba įvesti atskirą dalyką, skirtą skirtingų kultūrų ir mentalitetų suvokimui.

Visoje Programoje pasigendama dėmesio ekonominės derybų siūlymų analizės studijų. Įprasta, kad profesinės mediacijos kursuose yra įtraukiama Žaidimų teorija ar bent jos pradmenys. Kaip pavyzdys: A Scalia Law School <https://www.law.gmu.edu/academics/courses/law303>, Pasaulinė mediacijos organizacija Žaidimų teorijos žinių išmanymą sieja su mediacijos proceso sėkmingumu: <https://worldmediation.org/mediation-and-the-theory-of-games/>. Šiuo atveju Programa susideda vien iš teisės ir psichologijos krypties dalykų, bet nėra nei vieno derybinių siūlymų naudos skaičiavimo ir palyginimo žinių suteikiančio dalyko ar temų, todėl siūlytina kursą papildyti bent keliomis paskaitomis, kuriose būtų pristatoma žaidimų teorijos esmė ir derybinių siūlymų naudos skaičiavimo ir palyginimo pagrindai.

Siekiant išvengti suklaidinimo grėsmės, reikėtų Programoje nurodyti, kad ši Programa yra profesinė magistratūra ir neatitinka advokato, prokuroro ar teisėjo profesijos minimalių išsilavinimo kriterijų. Nėra aiškaus akcento, kad ši Programa yra ne mokslinė, o profesinė magistro programa.

Programos tiksluose nurodyta, kad „Programoje numatoma naudoti Erasmus+ „OSPM“ projekto rėmuose sukurtą mokymosi platformą „On-line study platform on mediation“, kuri leistų įgyti praktinių įgūdžių dalyvaujant mediacijų simuliacijose su kitų Europos universitetų studentais, studijuojančiais su mediacija susijusius dalykus, tačiau tai nėra detalizuota atskiruose dalykų aprašuose, t.y. neaišku, kaip bus pasiekiamas šis tikslas.

Mažas pasirenkamų dalykų skaičius (galima pasirinkti vieną iš dviejų dalykų).

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės:

1. Studijų programa orientuota rengti mediacijos profesionalus, turinčius specialių teisės mokslo teorinių ir praktinių žinių bei įgūdžių, gebančius pritaikyti teisės mokslo žinias ir spręsti teisinio pobūdžio problemas ginčuose su tarptautiniu elementu.

2. Programos dalykų turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą, naujausius mokslo, meno ir technologijų pasiekimus, dalykų turinys ir metodai leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus; programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus.

Silpnybės (iki korekcijų):

1. Gana mažas kontaktinių valandų skaičius, daug laiko skiriama savarankiškam darbui, bet nenurodyta, kaip bus vykdoma savarankiško darbo kontrolė, įvertinama savarankiškų užduočių atlikimo kokybė, užtikrinamas kontaktas su dėstytoju. Šiuo atveju programoje turėtų būti nurodytos kokybės užtikrinimo ir kontrolės sistemos.

2. Programoje didelis dėmesys asmeninių ir šeimos ginčų medijavimui, bet nepakankamas verslo ginčų specifikai atskleisti.

3. Programoje neatskirta, kokiems tarptautiniam ginčams skirta programa.

4. Programos apraše Mediation platform įrankio naudojimas nebuvo pažymėtas.

5. Manome, kad yra nepakankamas dėmesis kultūrologijai.

6. Visoje Programoje pasigendama dėmesio ekonominės derybų siūlymų analizės studijų. Įprasta, kad profesinės mediacijos kursuose yra įtraukiama Žaidimų teorija ar bent jos pradmenys.

7. Siekiant išvengti suklaudinimo grėsmės, reikėtų Programoje nurodyti, kad ši Programa yra profesinė magistratūra ir neatitinka advokato, prokuroro ar teisėjo profesijos minimalių išsilavinimo kriterijų.

8. Mažas pasirenkamų dalykų skaičius (galima pasirinkti vieną iš dviejų dalykų).

Po korekcijų silpnybės buvo pašalintos:

1. Dalykų aprašuose buvo detalizuotos savarankiško darbo užduotys pagal temas. Aprašas papildytas informacija, kaip bus vykdoma savarankiško darbo kontrolė, įvertinama savarankiškų užduočių atlikimo kokybė ir užtikrinamas kontaktas su dėstytoju

2. Pakoreguotas programos tinklėlis ir vietoje alternatyvaus dalyko „Atskirų ginčų kategorijų mediacijos ypatumai“ buvo įvestas naujas dalykas „Mediacija verslo ginčuose“.

3. Dalykų aprašuose visur pataisytas dalyko pavadinimas į Tarptautinių privatinų ginčų sprendimo ypatumai. Atitinkami pataisymai padaryti ir dalyko apraše.

4. Nuotolinio mediacijos įrankio panaudojimas. Taip pat jis aprašytas plačiau ir studijų programos apraše.

5. Įvestas naujas dalykas – Tarpkultūrinė komunikacija.

6. Žaidimų teorijos ir ekonominės derybų siūlymų analizės temomis papildytas Derybų dalyko aprašas. Šaltiniai šia tematika papildytas ir Derybų dalyko literatūros sąrašas.

Po korekcijų likusios iš dalies silpnybės:

1. Mažas pasirenkamų dalykų skaičius (galima pasirinkti vieną iš trijų dalykų), tačiau studentai galės papildomai pasirinkti studijuoti kitus MRU dėstomus laisvai

pasirenkamus dalykus (tokiu atveju jie tiesiog sumoka mokesť už dalyko iškausimą). Į programos tinklę įkelta galimybė studentams rinktis ne iš dviejų, o iš trijų alternatyvų.

2.3. Personalas

Programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų reikalavimus, numatomų dėstytojų kvalifikacija yra tinkama numatomiems studijų rezultatams pasiekti. Kaip pateikta Programos apraše, Programą vykdys 10 dėstytojų, kurie turi profesoriaus, docento ir daktaro mokslinius laipsnius ir vardus turintys dėstytojai, socialinių mokslų krypties (teisės) doktorantai, iš jų profesoriai tik 2, tačiau dauguma dėstytojų yra aktyviai dirbantys praktinės psichologijos taikyme tarpininkavimo srityje. Programoje dalyvauja Lietuvos mediacijos mokslo populiarinimo pradininkai dr. Renata Mienkowska-Norkienė, dr. Natalija Kaminskienė, dr. Agnė Tvarijonavičienė, todėl personalas pasižymi aukšta kvalifikacija. Visi dėstytojai yra paskelbę straipsnių ar atlikę tyrimų, susijusių su planuojamomis dėstyti temomis ir dalykais.

Numatomų dėstytojų skaičius yra pakankamas numatomiems studijų rezultatams pasiekti.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. Programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų reikalavimus, numatomų dėstytojų kvalifikacija yra tinkama numatomiems studijų rezultatams pasiekti.

2. Mediacija LL.M. dėstytojai yra vieni geriausių specialistų Lietuvoje mediacijos mokslo srityje, turintys didžiausią patirtį, Mediacijos mokyklos ir kitų seminarų vedimo patirtį, turbūt bene vienintelių vadovėlių (mokymo medžiagos) parengimo ir išleidimo Lietuvoje patirtį, todėl parinktas personalas yra tinkamas pasiekti visus numatytus Programos tikslus.

3. MRU jau turi patirties rengiant mediacijos magistratūrą, organizuojant mediacijos mokyklos praktinius kursus mediatoriams, todėl suburta komanda išsiskiria profesionalumu ir patirtimi. Personalas yra stiprioji šios Programos dalis.

4. Silpnybė galima įvardinti tai, kad tokioje srityje kaip tarptautinių ginčų mediacija būtų tikslinga, kad bent keli dėstytojai būtų kviestiniai iš kitų universitetų, kad pajvairintų ir praplėstų studentų požiūrį į šiuolaikinės mediacijos metodus, ypač atsižvelgiant į tai, kad dėstoma bus anglų kalba ir tikėtina, kad didelė dalis studentų bus užsieniečiai.

Po korekcijų silpnybės buvo pašalintos: Universitetas patvirtino, kad šiuo metu gauti preliminarūs dviejų užsienio dėstytojų sutikimai dėstyti programoje. Kitų atsakymų dar laukiama.

2.4. Materialieji ištekliai

MRU numatytos patalpos studijoms yra tinkamos ir jų pakanka. Studentai turi galimybę naudotis biblioteka, skaitykla, informacinėmis duomenų bazėmis. Numatyta įranga studijoms (laboratorinė, kompiuterinė, kiti reikmenys) tinkama ir jos pakanka. Metodiniai ištekliai (vadovėliai, knygos, periodika, duomenų bazės) yra tinkami, pakankami ir prieinami.

Vizito metu patvirtino Programos apraše pateikta informacija, kad universitete sėkmingai naudojama virtuali mokymosi aplinka („Moodle“ pagrindu) bei vaizdo konferencijų transliavimo ir įrašymo įranga. Tokioms skaitmeninėms studijoms vykdyti pritaikyta ir universiteto infrastruktūra, kas leidžia didinti studijų prieinamumą ir lankstumą, gerinti studijų kokybę.

Apžiūrėjus universiteto biblioteką, galima pritarti Programos apraše nurodytiems teiginiams, kad ji yra „moderni studijų ir mokslinės komunikacijos fizinė bei virtuali erdvė, užtikrinanti atvirą prieigą prie bibliotekos išteklių ir naujausių elektroninių mokslinės informacijos šaltinių visą parą“.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Pagrindinės srities stiprybės - puikios patalpos studijoms ir jų įvairovė, turima techninė įranga bei metodiniai ištekliai, bibliotekos resursai (tiek popieriniai egzemplioriai, tiek elektroninės duomenų bazės) ir jų, ypačingai elektroninių, prieinamumas studentams.

Pagrindinės srities silpnybės - nepakankamas Programos sėkmingam vykdymui reikalingos literatūros detalizavimas (t.y. nėra aišku, kur galima surasti dalykų aprašuose įvardytus šaltinius).

Po korekcijų silpnybės buvo pašalintos.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Tikslinė šios programos grupė yra mediatoriai ir praktikuojantys teisininkai, įgiję universitetinį teisės bakalauro kvalifikacinį laipsnį, taip pat asmenys, baigę kitos nei teisės studijų krypties universitetines pirmosios pakopos studijas ir baigę papildomas teisės studijas, taip pat asmenys baigę kitos nei teisės studijų krypties universitetines pirmosios pakopos studijas ir atitinkantys praktinio darbo patirties konkrečioje srityje sąlygas (ne mažesnė nei 3 metų profesinė patirtis dirbant praktinį darbą) numatytas universiteto priėmimo taisyklėse.

Priėmimo į studijas reikalavimai yra pagrįsti konkursinio balo sandara, skelbiama priėmimo taisyklėse, kurias kiekvienais metais tvirtina MRU Senatas. Į studijų programą numatoma priimti skirtingą išsilavinimą turinčius asmenis:

1. Baigę teisės studijų krypties universitetines bakalauro studijas ir įgiję bakalauro ar jam prilyginamą kvalifikacinį laipsnį;

2. Baigę kitos nei teisės studijų krypties universitetines pirmosios pakopos studijas ir universitete vykdomas papildomas teisės krypties studijas;

3. Baigę kitos nei teisės studijų krypties universitetines pirmosios pakopos studijas ir turintys ne trumpesnę kaip 3 metų teisės taikymo darbo patirtį srityje, susijusioje su ginčų sprendimu. Tokiu atveju numatomos ne mažiau kaip 15 studijų kreditų įvadinės teisės studijų krypties studijos. Tačiau nenurodyta, ar tokios įvadinės teisės studijų krypties studijos turėtų būti baigtos iki stojimo į *Mediacija LL.M* programą, ar papildomas mokymas bus vykdomas jau studijuojant.

Programos apraše nurodoma, kad studentai turi teisę studijuoti pagal individualų planą, baigti studijas per trumpesnę laiką. Tačiau nėra detalizuota ir nurodyta, kiek ir kokiais atvejais galėtų būti trumpinama studijų trukmė, nėra pateikta jokių studijų trumpinimo kriterijų.

Studentų pasiekimų vertinimo sistema gana aiški, tinkama studijų rezultatams įvertinti. Numatyti įvairūs pasiekimų vertinimo metodai - savęs vertinimas, kitų vertinimas, pristatymai, grupės diskusija, tiriamasis darbas, teorinių žinių patikrinimo testas, kontrolinis darbas, žodiniai pranešimai, klausimai – atsakymai, situacijų sprendimo užduotys, įvairių tipų referatai, grupės diskusija ir kt. Kontaktinių valandų gana mažai, abejotina ar jų pakaks visoms numatytoms veikloms atlikti ir įvertinti. Aktyviai taikomi On-line ir elektroninio mokymo metodai, bet nenurodyta, kaip bus vykdoma savarankiško darbo kontrolė, įvertinama savarankiškų užduočių atlikimo kokybė.

Programoje numatyti studijų metodai yra labai įvairūs: paskaitos, diskusijos, atskirų situacijų modeliavimas ir analizė, e-mediacijos procedūros inscenizacija, savarankiškų studijų metodai, seminarai, situacijų modeliavimas, atskirų savarankiškų užduočių pateikimas. Iš esmės šie

metodai leidžia pasiekti studijų rezultatus. Studentų pasiekimų vertinimo sistema yra gana aiški, daugeliu atvejų tampriai susijusi su studijų metodais. Dominuoja trys pagrindiniai atsiskaitymo metodai: dalyvavimas seminaruose ir pateiktis/pristatymas (20-25 proc.), žodinė grupės apklausa/uždaviniai (15-30 proc.) ir egzaminas (50 proc.). Pati įvardytų atsiskaitymų forma yra įvairi, tačiau nėra tarpinių atsiskaitymų, o kai kurie dalykai turi tik dvi galutinio pažymio dedamąsias (pvz. e-mediacija).

Iš studijų dalykų aprašų, kai vieną dalyką dėsto keli dėstytojai nėra aišku, kaip realiai bus organizuojamos šios dalyko studijos. Tokiu būdu dalyko dėstymo procesas ir eiga paliekama daugiau individualiems atskirų dalykų dėstytojų sprendimams, kas savaime gali apsunkinti kokybišką studijų procesą, ypač, kai bent dalį studijų planuojama organizuoti nuotoliniu būdu, kas savaime neatstoja betarpiško bendravimo, kad ir kokios modernios technologijos būtų taikomos.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. Nenurodyta, ar 15 kreditų įvadinės teisės studijų krypties studijos turėtų būti baigtos iki stojimo į *Mediacija LL.M* programą, ar papildomas mokymas bus vykdomas jau studijuojant.

2. Programos apraše nurodoma, kad Studentai turi teisę studijuoti pagal individualų planą, baigti studijas per trumpesnę laiką, tačiau nėra detalizuota ir nurodyta, kiek ir kokiais atvejais galėtų būti trumpinama studijų trukmė, nėra pateikta jokių studijų trumpinimo kriterijų. Turėtų būti aiškūs ir skaidrūs kriterijai.

3. Nėra tarpinių atsiskaitymų, kas sumažina studentų galimybę sekti savo pasiekimus operatyviai. Tokiu atveju būtina užtikrinti, kad ženklią dalį pažymio sudedamųjų dalių studentas galėtų turėti bent iki vidurio semestro. Esant tik dviem pažymio dedamosioms, užtikrinti, kad bent du darbai seminaro metu, kadangi nėra tarpinių atsiskaitymų, kas sumažina studentų galimybę sekti savo pasiekimus operatyviai.

Po korekcijų silpnybės buvo pašalintos:

1. Kiekvieno dalyko apraše patikslinta tarpinio atsiskaitymo tvarka. Visuose dalykuose yra numatyti tarpiniai atsiskaitymai (semestro viduryje).

2. Programos aprašas papildytas nurodant dabartinius teisės aktų reikalavimus.

3. Rekomendacija įgyvendinta. Aprašo 6.2 dalyje patikslinta, kad:

a) 15 kreditų įvadinės teisės studijų krypties studijos bus vykdomos jau įstojus į programą ir turi būti baigtos iki programos įgyvendinimo pradžios;

b) 60 kreditų papildomosios studijos turi būti baigtos iki stojimo į programą pradžios

2.6. Programos vadyba

MRU studijų programų kokybės užtikrinimą vykdo Studijų programos komitetai. Pagal MRU pateiktą informaciją, kiekvieną komitetą sudaro ne mažiau kaip 8 nariai. Iš jų bent 3 nariai yra programą vykdančios dėstytojai, ne mažiau kaip po 1 socialinių partnerių atstovą ir absolventą, ir bent 2 studentų atstovai. Komitetas, vykdydamas savo funkcijas tobulina studijų programos turinį ir įgyvendinimo proceso kokybę, pasisako dėl akademinio personalo tinkamumo dėstyti studijų programoje, atsako už materialiujų ir informacinių išteklių poreikio priežiūrą.

Instituciniu lygmeniu studijų programų įgyvendinimo koordinavimą vykdo Akademiųjų reikalų centras, į kurio sudėtį įeina Studijų skyriaus Studijų programų ir kokybės užtikrinimo grupė. Ši grupė studijų programų vykdytojams teikia konsultacijas bei metodinę pagalbą studijų programų rengimo, vertinimo ir akreditavimo, studijų kokybės užtikrinimo klausimais.

Tobulinant ir atnaujinant vykdomas studijų programas, už studijų programų numatomų rezultatų aiškumą ir tikslumą yra atsakingos šios organizacinės struktūros: Studijų programų komitetai, Fakultetų tarybos, Akademiųjų reikalų centras, Studijų prorektorius, Rektoratas, Senato studijų komisija, Senatas.

Kasmet studijų programos vadovas rengia studijų programos vystymo planą, kurį tvirtina akademinio padalinio vadovas. Studijų programos vadovas yra atsakingas už šio plano įgyvendinimą.

Vadovaujantis studijų programų rengimo ir atnaujinimo tvarka, vykdomų studijų programų planus koreguoja Studijų programų komitetai. Korekcijas tvirtina fakultetų tarybos. Patvirtintos korekcijos pateikiamos Akademiųjų reikalų centrui. Akademiųjų reikalų centras, įvertinęs korekcijų atitiktį norminiams aktams, korekcijas teikia Rektorato pritarimui. Rektoratui pritarus, studijų programų atnaujinimas (patobulinimas) teikiamas Senato studijų komisijai, tvirtinamas Senate.

Į Programos rengimo, vertinimo ir tobulinimo procesus buvo įtraukti socialiniai partneriai. Plėtojant Mediacija LL.M programos idėją, siekiant ją išsigrąžinti ir identifikuoti socialinių partnerių lūkesčius, vyko plačios diskusijos su galimais jos socialiniais partneriais. Svarbiausi socialiniai partneriai šioje programos rengimo stadijoje buvo Lietuvos mediatorių rūmai, Lietuvos advokatūra, Šeimos santykių institutas, Bulgarijos mediatorių asociacija, Graco universiteto Konfliktų sprendimo centras, Italijos mediacijos centras Concilia, akademiniai partneriai Ukrainoje (Jaroslavo Išmintingojo nacionalinis teisės universitetas) ir kt.

Universitetas teigia, jog yra planuojama, kad bendradarbiavimas su socialiniais partneriais apims nuolatinę problemų tam tikrose srityse monitoringo sistemą, socialinių partnerių atstovų dalyvavimą paskaitose, studentų rašto darbų rengimo probleminiais socialinių partnerių diktuojamais klausimais, bendrų mokslinių ir praktinių renginių (seminarų, dirbtuvių, konferencijų, diskusijų ir t.t.) organizavimą, metodinių priemonių praktikams rengimą. Pritartina šioms nuostatomis, tačiau tam, kad socialinių partnerystės plėtojimui ir gilinimui būtų skiriamas didelis dėmesys, būtina detalizuoti, kaip socialinių partnerių atstovų dalyvavimas paskaitose, studentų rašto darbų rengimo probleminiais socialinių partnerių diktuojamais klausimais išgryninimas, bendrų mokslinių ir praktinių renginių (seminarų, dirbtuvių, konferencijų, diskusijų ir t.t.) organizavimas bus vykdomas.

Iš esmės numatomos naudoti vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos. Programos apraše pateiktoje informacijoje nurodoma, kad vidinį studijų kokybės užtikrinimą universitete reglamentuoja Statutas, Studijų ir mokslo kokybės politikos nuostatos, Vidinės studijų kokybės užtikrinimo sistemos nuostatai, Studijų kokybės užtikrinimo komiteto nuostatai, Studijų programos komiteto nuostatai, Studijų grįžtamojo ryšio organizavimo tvarka. Mykolo Romerio universiteto vidinę studijų kokybės vadybos sistemą ir jos atnaujinimus tvirtina universiteto Senatas.

Universiteto teisės aktai, reglamentuojantys vidinę studijų kokybės vadybos sistemą yra skelbiami internete.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Programos vadyba organizuota tinkamai, reglamentuoti studijų planavimo, organizavimo, priežiūros ir tobulinimo procesai, nurodytos vidinio studijų kokybės užtikrinimo priemonės.

III. REKOMENDACIJOS

Rekomendacijos, kurios turi būti įgyvendintos per turį būti 10 darbo dienų:

3.1. Esant gana mažam kontaktinių valandų skaičiui, daug laiko skiriama savarankiškam darbui. Rekomenduojama nurodyti, kaip bus vykdoma savarankiško darbo kontrolė, įvertinama savarankiškų užduočių atlikimo kokybė, užtikrinamas kontaktas su dėstytoju.

3.3. Nustatyti aiškius ir skaidrius individualių studijų planų kriterijus, kiek ir kokiais atvejais galėtų būti trumpinama studijų trukmė .

3.4. Patikslinti ar 15 kreditų įvadinės teisės studijos turėtų būti baigtos iki stojimo į *Mediacija LL.M* programą, ar papildomas mokymas bus vykdomas jau studijuojant.

3.5. Kadangi Programoje didelis dėmesys skiriamas asmeninių ir šeimos ginčų medijavimui, bet nepakankamas verslo ginčų specifikai atskleisti, todėl rekomenduojame pildyti paskaitų ar dalykų turinį verslo ginčų sprendimo specifika.

3.6. Programoje neatskirta, kokiems tarptautiniams ginčams skirta programa, bet netiesiogiai matyti, kad orientuojamasi į privatinius ginčus su tarptautiniu elementu, todėl rekomenduojame naudoti pastarąjį terminą, kad nebūtų susiklaidinta dėl tarptautinio pobūdžio ginčų.

3.7. Programos rengėjai nurodė, kad mediacijos simuliacijoms bus naudojamas *Mediation platform* instrumentas, tačiau Programos apraše tokio įrankio naudojimas nebuvo pažymėtas. Kadangi Programa orientuota į praktinių įgūdžių gilinimą, todėl mediacijos simuliacijos yra nepakeičiama ir būtina tokio mokymo dalis, todėl rekomenduojame įtraukti į dalykų ar programos aprašą minėto instrumento naudojimą, jį konkretizuojant.

3.8. Kadangi programa skirta gilinti praktinius įgūdžius medijuojant ginčus su tarptautiniu elementu, manome, kad yra nepakankamas dėmesys kultūrologijai, nes skirtingų mentalitetų ir požiūrių pažinimui yra skiriamos pora paskaitų, nepakankamas dėmesys kultūros pažinimui. Siūlome arba padidinti kultūrologijos pažinimui skirtų paskaitų skaičių, arba įvesti atskirą dalyką, skirtą skirtingų kultūrų ir mentalitetų suvokimui.

3.9. Visoje Programoje pasigendama dėmesio ekonominės derybų siūlymų analizės studijų. Įprasta, kad profesinės mediacijos kursuose yra įtraukiama *Žaidimų teorija* ar bent jos pradmenys. Šiuo atveju Programa susideda vien iš teisės ir psichologijos krypties dalykų, bet nėra nei vieno derybinių siūlymų naudos skaičiavimo ir palyginimo žinių suteikiančių dalyko ar paskaitų, todėl siūlytina kursą papildyti bent keliomis paskaitomis, kuriose būtų pristatoma *Žaidimų teorijos* esmė ir derybinių siūlymų naudos skaičiavimo ir palyginimo pagrindai.

3.10. Siekiant išvengti suklaudinimo grėsmės, rekomenduojame programoje nurodyti, kad ši programa yra profesinė magistratūra ir nėra tenkinanti advokato, prokuroro ar teisėjo profesijos minimalius išsilavinimo kriterijus, nėra aiškaus akcento, kad ši programa yra ne mokslinė, o profesinė magistro programa, t.y. atskleidimo profesinės magistratūros praktinės reikšmės.

Visos rekomendacijos iš esmės buvo per korekcijas įgyvendintos.

Šias rekomendacijas siūlome įgyvendinti programos vykdymo eigoje:

3.11. Siūlome padidinti pasirenkamų dalykų skaičių.

3.12. Tokioje srityje kaip tarptautinių ginčų mediacija būtų tikslinga, kad bent keli dėstytojai būtų kviestiniai iš kitų universitetų, kad pajvairintų ir praplėstų studentų požiūrį (kultūrologine patirtimi) į šiuolaikinės mediacijos metodus, ypač atsižvelgiant į tai, kad dėstoma bus anglų kalba ir tikėtina, kad didelė dalis studentų bus užsieniečiai.

3.13. Programoje praktiškai nėra tarpinių atsiskaitymų, kas sumažina studentų galimybę sekti savo pasiekimus operatyviai. Tokiu atveju rekomenduojame užtikrinti, kad ženklią dalį pažymio sudedamųjų dalių studentas galėtų turėti bent iki vidurio semestro. Esant tik dviem pažymio dedamosioms, užtikrinti, kad bent du darbai seminaro metu.

Šios rekomendacijos buvo pradėtos įgyvendinti per korekcijų laikotarpį.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Mykolo Romerio universiteto ketinama vykdyti studijų programa Mediacija LL.M vertinama teigiamai

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	4
2	Programos sandara	4
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	4
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	21

- 1- Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)
- 2- Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)
- 3- Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)
- 4- Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Dr. Paulius Čerka

Grupės nariai: Edita Ivanauskienė

Romalda Baranauskienė

Ugnė Jakubauskaitė (studentų atstovas)